

Sammendrag af udtalelser fremsat af inspektør Bechgaard, Esbjerg, i samtale med Aage Trommer den 5. september 1962.

Bechgaard kom til Esbjerg den 8. december 1943 igennem Officiantforeningen, idet han skulde organisere indkvartering og bespisning paa kollektiv basis af ca. 600 tilrejsende arbejdere

Det første illegale arbejde, B. beskæftigede sig med i Esbjerg, var indsamling af efterretninger om tyskerne. Saaledes sendte han oplysninger om passerende troppestyrker til en adresse i København, som han fik fra sin organisation. Af en entrepenør, der arbejdede for tyskerne, fik han en aften, da denne var drukket fuld, at vide, at ~~ixg~~ tyskerne havde taget en ny type miner i brug paa Fanø. B. fik senere at vide, at han var den første, der havde indberettet om denne type miner.

Dette arbejde var begyndt, allerede inden B. erhvervede lokale illegale kontakter. For B. var det illegale arbejde nærmest en fortsættelse af hans normale arbejde i hæren.

Allerede inden 19. september 1944 fik B. kontakt til overbetjent Skafsgaard, en tidligere kollega i hæren. I første omgang kom B. til at lægge plads til, idet nedkastede vaaben opbevaredes og rengjordes paa badeanstalten, alt mens tyske soldater badede kompagnivis. Sikkert gennem Skafsgaard fik B. kontakt til Frans Geertsen, og det har formodentligt været Geertsen, der har sørget for, at B. blev kompagnichef, hvilket i kraft af hans militære uddannelse var naturligt. I slutningen af 1944 overtog B. et kompagni, der bestod af 4 delinger med ventegrupper og 1 specialdeling (sabotagefolk). B. mener, det var et nyoprettet kompagni. B. husker ikke navnene paa delingsførerne; han har i den illegale tid vistnok ikke kendt eller set dem alle. Hovedsageligt havde han kontakt til en enkelt af dem - der var ekspert i vaaben. Da han paa et vist tidspunkt var i farezonen, idet en mand, han havde arbejdet sammen med, var arresteret,

fik B. ham sendt afsted fra Esbjerg.

Sabotagedelingen var direkte underlagt Frans Gertsen. B. saa ham dagligt og husker at have været med til at planlægge sprængninger paa jernbanenettet. B. gav delingsførerne instruktion i vaaben. Ogsaa politifolk har B. givet instruktion.

En formiddag havde Frans Gertsen, Bechgaard og et par andre et møde paa Paladshotellet. Mens de sad i "Paladscafeen", saa de pludseligt, at der stod nogle gestapofolk udenfor. De enedes om at forsvinde, men opdagede, at hotellet var omringet. De spekulerede paa, hvad der var galt, da der lød et skud, og de hørte, at der kom nogle mennesker ned ad trappen og forsvandt. Nogen havde angivet til Gestapo, at de sad der, men Gestapo havde troet, at ejeren af en uden for hotellet holdende Aarhus-bil var en kontaktmand, der skulde møde dem. De havde derfor skudt gennemdøren til dennes værelse. Imidlertid var det en af "deres egne", de havde skudt. Og Bechgaard og de andre kunde uantastet forlade hotellet.

Kontakt til Agger maa B. have faaet fra Gertsen. Da krigen nærmede sig sin ende, fandt man fra hærledelsens side paa, at der i en by som Esbjerg skulde sidde en kaptajn, og som følge heraf blev Gertsen faktisk sat til side til fordel for Agger. Den aften, da jernbanen blev sprængt, sad B., Agger og Gertsen i B.s daværende forlovedes lejlighed og ventede med uret i haanden paa sprængningerne.

B. havde ogsaa kontakt med Robert Gram, der vistnok nærmest arbejdede med illegale blade. Engang var B. til møde hos Gram, hvor en højskolelærer fra Askov holdt foredrag om storpolitik (den gule fare). Kontakten til Gram maa være blevet etableret via daværende fuldmægtig Knud Steenshøj, med hvem B. samarbejdede om arbejderindkvarteringerne, og som dengang var ivrig kommunist.

Man saa ikke skævt til kommunisterne. Tværtimod var alt,

hvad der hed politik, sat ud af spillet, og der herskede i Esbjerg det bedste samarbejde. Det laa jo saadan, at kommuniserne fra tidlig tid havde en organisation. De havde altid arbejdet med deres grupper (celler), og det var denne organisation, der udbyggedes til modstandsbevægelsen.

Efter at B. var blevet kompagnichef, indtraadte han paa opfordring fra Frans Gertsen i lokalkomiteen efter politikommissær Rasmussen som repræsentant for de væbnede styrker. Formaålet hermed var nærmest at etablere gensidig kontakt. Lokalkomiteen var saaledes ikke klar, hvad de væbnede styrker egentlig omfattede. B. fandt, at i og for sig burde en højere instans end styrkernes ledelse give ordre til eller godkende de udførte aktioner, saaledes at det moralske ansvar hvilede paa lokalkomiteen. Hvorom alting er, godkendte lokalkomiteen det, der skete. B. havde ikke indtryk af nogen utilfredshed i komiteen med de trufne dispositioner.

B. naaede kun at deltage i et par enkelte møder i lokalkomiteen. Blandt de ting, der drøftedes, husker han bl.a. spørgsmaålet om, hvorvidt man skulde etablere strejke, vistnok i forbindelse med begravelsen af nogle jernbanefolk. Paa jernbanen havde der været stemning for at strejke hele dagen, men man endes om at holde strejken inden for det tidsrum, begravelsen varede, for ikke at provokere mere end nødvendigt. Er De sikker paa, at denne strejke ikke sker efter mordet paa dr. Carstensen og red. LvV. Jensen? Denne strejke, der fandt sted 15. november 44, begyndte paa jernbanen, men varede imidlertid 24 timer.

I midten af februar 1945 maatte B. forsvinde fra Esbjerg. Et par af B.s folk var blevet arresteret, og man havde paa fornemmelsen, at vaabnene paa badeanstalten ikke kunde blive liggende der, og det blev besluttet at flytte dem. B. havde for sædvane hver morgen først at ringe til badeanstalten for at

sikre sig, at der ingen fare var. Men en morgen stod der et par civile folk udenfor, og kontordamen sørgede for at ringe til B.s forlovede: Nu er der der!

B.s forlovede gik ned til badeanstalten og kontrollerede rigtigheden heraf. Hun slap uhindret bort igen ved at købe en billet til kælderafdelingen og kravle ud af et vindue derfra, og hun kunde derefter meddele B., at nu var tyskerne der. Tyskerne omringede badeanstalten med et helt kompagni, og de troede, at B. havde skjult sig blandt anstaltens gæster. Vaabnene var da bragt væk, og de fandt kun magasinerne.

Imidlertid gik B. op paa "Sydvestjylland"s kontor til redaktør Max Jørgensen, hvem han kendte, og fik herigennem advaret sine medarbejdere og sørget for, at de kunde faa ny kontakt opad via "Sydvestjylland". For at komme ud af byen aftalte B. derpaa med Skafsgaard, at han skulde køre med denne til Varde. Skafsgaard skulde netop dertil den dag sammen med viceborgmesteren, og det aftaltes, at B. skulde blive samlet op paa Stormgade. Da B. imidlertid paa vej hertil mærkede en gestapobil køre bag sig, vilde han ikke gaa alene paa landevejen og gik tilbage til byen. Han gik op til en bekendt, fik fat i sin forlovede og fik hende til at skaffe forbindelse til "Gendarmen", der var ansat ved jernbanen. B. kom derpaa iført jernbaneuniform ud af byen med nattoget til Fredericia, hvorfra han senere kom videre til Aarhus. Da Gestapo foretog undersøgelse af B.s forlovedes lejlighed, maatte ogsaa hun stikke af til Aarhus. Efter nogle dages forløb tog de videre til København.

B. har ikke haft med illegale blade at gøre. Derimod var B.s forlovede med til at trykke blade paa det kontor, hvor hun var ansat. Hvilke blade? Hvilket kontor?